

DOKONČENÍ TÉMATA KORPORACÍ

Zbývající právnické osoby:

- obecně prospěšné společnosti
  - zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
- církve a náboženské společnosti, církevní právnické osoby
  - zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2012

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
1990	3 879					
1991	9 366					
1992	<i>prosinec</i> 15 393	<i>prosinec</i> 1 551				
1993	<i>prosinec</i> 21 694	<i>prosinec</i> 2 768				
1994	<i>prosinec</i> 24 978	<i>prosinec</i> 3 800				
1995	<i>prosinec</i> 26 814	<i>listopad</i> 4 253				
1996	<i>březen</i> 27 807	<i>březen</i> 4 392		<i>březen</i> *1		
1997	<i>březen</i> 30 297	<i>prosinec</i> 5 238		<i>březen</i> 52		
1998	<i>listopad</i> 36 046	<i>listopad</i> **55	<i>listopad</i> **71	<i>listopad</i> 129		
1999	<i>léto/podzim</i> 38 072	<i>prosinec</i> 272	<i>prosinec</i> 695	<i>prosinec</i> 560		
2000	<i>květen</i> 42 302	<i>květen</i> 282	<i>květen</i> 735	<i>květen</i> 557		
2001	<i>listopad</i> 47 101	<i>listopad</i> 299	<i>listopad</i> 784	<i>listopad</i> 701		
2002	<i>říjen</i> 49 108	<i>říjen</i> 330	<i>říjen</i> 825	<i>říjen</i> 762	<i>říjen</i> 4 785	<i>říjen</i> 30 547
2003	<i>listopad</i> 50 997	<i>listopad</i> 350	<i>listopad</i> 859	<i>listopad</i> 884	<i>listopad</i> 4 946	<i>listopad</i> 31 509
2004	<i>prosinec</i> 53 306	<i>prosinec</i> 362	<i>prosinec</i> 898	<i>prosinec</i> 1 038	<i>prosinec</i> 4 927	<i>prosinec</i> 32 020
2005	<i>prosinec</i> 54 963	<i>prosinec</i> 368	<i>prosinec</i> 925	<i>prosinec</i> 1 158	<i>prosinec</i> 4 605	<i>prosinec</i> 33 178
2006	<i>prosinec</i> 58 347	<i>prosinec</i> 380	<i>prosinec</i> 992	<i>prosinec</i> 1 317	<i>prosinec</i> 4 464	<i>prosinec</i> 28 868
2007	<i>prosinec</i> 61 802	<i>prosinec</i> 390	<i>prosinec</i> 1 048	<i>prosinec</i> 1 486	<i>prosinec</i> 4 446	<i>prosinec</i> 29 378
2008	<i>prosinec</i> 65 386	<i>prosinec</i> 411	<i>prosinec</i> 1 095	<i>prosinec</i> 1 658	<i>prosinec</i> 4 399	<i>prosinec</i> 29 752
2009	<i>prosinec</i> 68 631	<i>prosinec</i> 429	<i>prosinec</i> 1 168	<i>prosinec</i> 1 813	<i>prosinec</i> 4 347	<i>prosinec</i> 30 640
2010	<i>prosinec</i> 72 111	<i>prosinec</i> 449	<i>prosinec</i> 1 205	<i>prosinec</i> 1 958	<i>prosinec</i> 4 352	<i>prosinec</i> 31 166
2011	<i>prosinec</i> 75 627	<i>prosinec</i> 455	<i>prosinec</i> 1 269	<i>prosinec</i> 2 126	<i>prosinec</i> 4 366	<i>prosinec</i> 32 104
2012	<i>červen</i> 77 801	<i>červen</i> 458	<i>červen</i> 1 278	<i>červen</i> 2 183	<i>červen</i> 4 348	<i>červen</i> 32 376

OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

- jsou typem neziskové právnické osoby, jejímž hlavním posláním je poskytovat obecně prospěšné služby pro všechny uživatele za předem stanovených a pro všechny stejných podmínek
- obecně prospěšné společnosti byly zavedeny do našeho právního řádu v roce 1996, od zavedení této právní formy se mnoho očekávalo, ale počáteční nadšení bylo zchlazeno velmi formalistickým přístupem obchodních rejstříkových soudů.

OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

- zakladatelem může být každá fyzická nebo právnická osoba
- i obce nebo stát jako právnické osoby mohou být zakladateli této neziskové právnické osoby
- rovněž stát může být zakladatelem OPS.
- zákon č. 248/1995 Sb. poskytuje zakladateli významná práva. Může jmenovat členy správní rady, která je statutárním orgánem OPS, a dozorčí rady, jež je kontrolním orgánem OPS. Tak může přímo ovlivňovat činnost OPS.

OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

- Zakládací listina je významným dokumentem, jemuž by měl každý zakladatel OPS věnovat maximální pozornost.
- V zakládací listině může vymezit rozhodovací pravomoci správní rady, pozici a rozhodovací pravomoci ředitele v rámci běžného řízení OPS, určit organizační strukturu nebo alespoň její rámec. Vkládá-li zakladatel do OPS při jejím založení majetek, může stanovit, že tento majetek nebo jeho část nelze po celou dobu existence OPS zcizit nebo zatížit.
- Je-li zakladatel jeden, zpracuje zakládací listinu ve formě notářského zápisu notář.

OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

Zakládací listina musí obsahovat:

- a) název, sídlo a identifikační číslo zakladatele, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, rodné číslo a trvalý pobyt zakladatele, jde-li o fyzickou osobu;
- b) název a sídlo OPS;
- c) **druh obecně prospěšných služeb**, které OPS bude poskytovat;
- d) **podmínky poskytování jednotlivých druhů obecně prospěšných služeb**;
- e) dobu, na kterou se OPS zakládá;
- f) jméno, rodné číslo a trvalý pobyt členů správní rady;
- g) způsob jednání správní rady;
- h) jméno, rodné číslo a trvalý pobyt členů dozorčí rady;
- i) **hodnotu a označení majetkových vkladů** jednotlivých zakladatelů, u nepeněžitěho vkladu určení jeho předmětu a ocenění odborným odhadem;
- j) způsob zveřejňování výroční zprávy o činnosti a hospodaření OPS.

OBEČNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

- OPS jsou nejčastěji zakládány v oblasti školství (řada soukromých škol zvolila formu OPS), v oblasti kultury (divadla, orchestry, galerie, knihovny) nebo v oblasti sociální péče. Postupně se začíná tento typ neziskové právnické osoby rozšiřovat i do oblasti zdravotnictví - OPS působí jako nestátní zdravotnická zařízení.
- Pražská komorní filharmonie, o.p.s.,
- Český filharmonický sbor Brno, o.p.s.
- Plavecký bazén Jablonec nad Nisou, o.p.s.
- Městské informační centrum Ostrava, o.p.s

ROZDÍLY MEZI OS A SPOLKEM

- účel vzniku: u OPS obecná prospěšnost, u S prosazování zájmů svých členů, jakkoli samy o sobě mohou být také obecně prospěšné;
- OPS se vznikem osamostatňuje od svých zakladatelů;
- v případě S jsou zakladatelé většinou (jakkoli nemusí být) zastoupeni ve volených orgánech sdružení;

ROZDÍLY MEZI OPS A S

- rozdílná organizační struktura: orgány OPS jsou správní rada nezávislá na zakladatelích, dozorčí rada a ředitel ; u S je možné orgány navolit a pojmenovat v souladu se stanovami, běžně bývá statutárním a zároveň výkonným orgánem předseda a vrcholným orgánem členská schůze nebo valné shromáždění
- s tím souvisí i počet členů (u S může jít o stovky v případě zájmových aktivit, např. sportovní klub, OPS jako organizace s hierarchickou strukturou včetně zaměstnanců členy nemá)

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Listina základních lidských práv a svobod
- zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, obsahuje detailní úpravu vztahů mezi CNS a státem v různých oblastech jejich působení (např. zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, zákon o rodině č. 234/1992 Sb.,
- většina CNS má vlastní vnitřní normy, kterými je upravena činnost v rámci instituce (např. Codex Iuris Canonici, kodex kanonického práva ŘKC).

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- církví či náboženskou společností se v tomto zákoně rozumí „dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby“.
- církev a náboženská společnost podle zákona **vzniká** dobrovolným sdružováním fyzických osob a svébytně rozhoduje o věcech spojených s vyznáváním víry, o organizaci náboženského společenství a o vytváření k tomu určených institucí.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Církev a náboženská společnost se **stává právnickou osobou** registrací, provedenou na základě žádosti splňující podmínky zákona.
- CNS: právo spravovat své záležitosti, zejména ustavovat své orgány, ustanovovat své duchovní a zřizovat řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech.
- Církevní právnická osoba (dále CPO) **vzniká** založením příslušným orgánem registrované církve a náboženské společnosti podle jejího základního dokumentu. Tento orgán pak podá návrh na evidenci církevní právnické osoby.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

○ Žádost na MK ČR

- základní charakteristika církve a náboženské společnosti, jejího učení a poslání,
- zápis o založení církve a náboženské společnosti na území ČR
- v originále podpisy 300 zletilých občanů ČR nebo cizinců s trvalým pobytem v ČR hlásících se k této církvi či náboženské společnosti.
- zároveň musí být doložen základní dokument CNS se všemi náležitostmi podle zákona
- ...církve mohou také vytvářet tzv. svazy církví a náboženských společností. Také tyto svazy podléhají registraci.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- zvláštní práva souvisí se specifickým posláním církví a náboženských společností v různých oblastech lidského života. Udělení těchto práv závisí jednak na tom, jaká práva jsou pro danou CNS důležitá (např. ne všechny CNS znají instituci zpovědního tajemství, některé odmítají financování státem), a dále na splnění podmínek daných zákonem. Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv může podat registrovaná církev a náboženská společnost, která je registrována podle zákona č. 3/2002 Sb. nepřetržitě ke dni podání návrhu nejméně 10 let.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností;
- konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu;
- pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova;
- pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách ČR;
- vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního právního předpisu;
- zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, je-li tato povinnost
- zřizovat církevní školy podle zvláštního právního předpisu.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- tři hlavní zdroje příjmů:
  - příspěvek od státu podle zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem,
  - dotace církvím a náboženským společnostem,
  - a vlastní příjmy CNS, např. ze sbírek a darů či vlastní hospodářské činnosti.
    - Některé CNS státní příspěvek odmítají či na něj nemají dosud nárok.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Pro financování CNS jsou schvalovány v kapitole MK ČR finanční prostředky v těchto závazných ukazatelích:
  - platy duchovních;
  - pojistné k platům duchovních;
  - platy církevní administrativy;
  - pojistné církevní administrativy;
  - ostatní věcné náklady (prostředky na provoz ústředí církví);
  - údržba církevního majetku.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

1. Apoštolská církev
2. Bratrská jednota baptistů
3. Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü
4. Česká hinduistická náboženská společnost
5. Českobratrská církev evangelická
6. Církev adventistů sedmého dne
7. Církev bratrská
8. Církev československá husitská
9. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů v České republice
10. Církev Křesťanská společenství
11. Církev Nová naděje
12. Církev řeckokatolická
13. Církev římskokatolická
14. Církev Slovo života
15. Církev živého Boha
16. Evangelická církev augsburského vyznání v České republice

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

17. Evangelická církev metodistická
18. Federace židovských obcí v České republice
19. Jednota bratrská
20. Křesťanské sbory
21. Luterská evangelická církev a. v. v České republice
22. Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna
23. Náboženská společnost českých unitářů
24. Náboženská společnost Svědkové Jehovovi
25. Novoapostolská církev v ČR
26. Obec křesťanů v České republice
27. Pravoslavná církev v českých zemích
28. Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice
29. Slezská církev evangelická augsburského vyznání
30. Starokatolická církev v ČR
31. Višva Nirmala Dharma

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

Č.	Název registrované církve a náboženské společnosti	Počty věřících	
		sčítání 1991	sčítání 2001*/
1.	Apoštolská církev	1 485	4 584
2.	Bratrská jednota baptistů	2 544	3 641
3.	Církev adventistů sedmého dne	7 674	9 787
4.	Církev bratrská	2 759	9 971
5.	Církev československá husitská	178 036	99 356
6.	Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů	odhad 300 - 700	1 375
7.	Církev řeckokatolická	7 030	7 704
8.	Církev římskokatolická	4 021 385	2 748 918
9.	Českobratrská církev evangelická	203 996	117 540
10.	Evangelická církev augsburského vyznání v České republice	4 151	14 914
11.	Evangelická církev metodistická	2 855	2 705
12.	Federace židovských obcí v České republice	1 292	1 527
13.	Jednota bratrská	2 385	3 443
14.	Křesťanské sbory	3 017	6 955
15.	Luterská evangelická církev a.v. v České republice	dle reg. 10 000	5 420
16.	Náboženská společnost českých unitářů	365	302
17.	Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	14 575	23 260
18.	Novoapoštolská církev v České republice	427	451
19.	Pravoslavná církev v českých zemích	19 354	23 053
20.	Slezská církev evangelická augsburského vyznání	33 130	14 038
21.	Starokatolická církev v České republice	2 255	1 614
		4 519 415	3 100 558
	+ ostatní a nepřesně vložené		197 742
			3 298 300